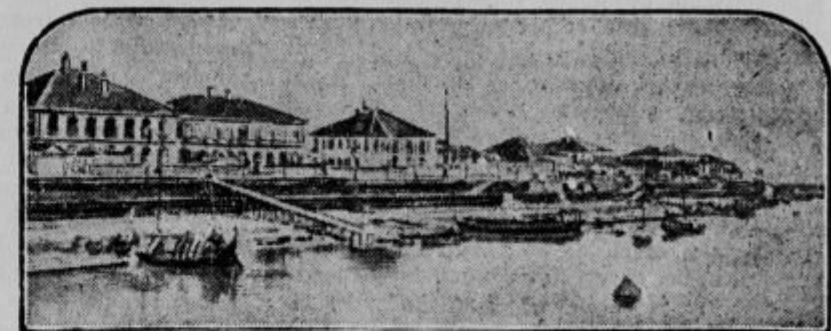

O'Malley,
angleški poslanik v Pekingu, ki ima težavno
nalogo, da štiti angl. interese na Kitajskem.

Palača »Azijske petrolejske družbe« v Hankovu,
v katero so se zatekli Angleži, ko so mesto zasedle kantonske čete.

Zgoraj: Kantonske čete. Spodaj: Angleška naselbina v Sanghaju,
kjer so izbruhnili veliki nemiri domačinov proti tujcem.

† Cesarica Charlotta.

Na gradu Bouchout pri Bruslju je dne 19. t. m., kakor smo že poročali, umrla bivša mehiška cesarica Charlotta, žena nesrečnega Maksa Habsburškega. Bila je edina hči belgijskega kralja Leopolda I., rojena leta 1840. Oče jo je dal skrbno vzgajati in izobraziti. L. 1857. se je poročila z avstrijskim nadvojvodo Maksom; zakon je bil, dasi prvotno sklenjen iz političnih razlogov, izredno srečen. Živela sta največ v Miramaru pri Trstu. V 60. letih je Napoleon III. ponudil Maksimilijanu cesarsko krono v Mehiki, ki so jo tedaj izkoriščali francoski kapitalisti, kakor jo izkoriščajo danes ameriški. Dežela je bila že tedaj na znotraj takoj razdejana, kakor je še danes. Le majhen del prebivalstva je bil za Maksa, dočim se je močna republikanska

stranka z Juarezom na čelu z orožjem v roki borila proti uvedbi monarhije. Leta 1863 sta Maks in Charlotta dospela v Mehiko. Meščanska vojna se je vlekla, ker Maks s francoskimi, belgijskimi in avstrijskimi legijami ni bil kos trdovratnemu odporu narodnih republikancev. Maksu je manjkalo tudi denarja. V tem se je Napoleon zapletel v nevarna politična podjetja tudi v Evropi: Združene države, ki so bile pravkar dovršile lastno meščansko vojno, so pretile, da naslopijo na strani mehiških republikancev, ako bi se Francija še dalje vtikala v mehiške notranje spore. Vse to je prisililo Napoleona, da je odpoklical francoske čete iz Mehike. Maksimilijan je bil izgubljen. Charlotta, ki se je najživeje udeleževala Maksove usode, je hitela v Evro-

po, da osebno posreduje pri Napoleonu in na ostalih evropskih dvorih za pomoč soprogu. Toda vse njene prošnje so bile zaman. Obup jo je duševno strl, omračil se ji je um. Tako ni nikdar zvedela za nesrečno smrt svojega moža, ki so ga republikanci na begu ujeli, ga po vojnem sodišču obsodili na smrt in dne 19. junija 1867. ustrelili, obenem z obema generaloma. Mejo in Maramonom. Charlotta so najprej prepeljali na grad Tervueren, kasneje pa na grad Bouchout, kjer je živela v popolni duševni temi do svoje smrti. Charlotta pokopljeno v belgijski kraljevi grobnici, dasi je Maksimilijan pred smrtjo želel, da bi bila pokopana skupaj. Maks je pokopan v cesarski grobnici na Dunaju.

dijo seme ter tu puste več let. Rastline potem presadijo drugam in ko so debela stara okoli sedem let, jih cepijo s cepiči, kakršne vrste pomaranče pač hočejo imeti. Pozneje pa jih še enkrat presade, kjer morajo imeti dosti prostora, do dvajset čevljev v krogu. Oranžarija s tisoč drevesi rabi mnogo prostora. Oranžje, ki so namenjene za dolgotrajen transport, potrgajo zelene in nalože na ladje. Med vožnjo postanejo zrele za prodajo. Angleži pomaranče zelo čistajo in so jih lani uvozili nad tri in pol milijarde kosov. »Vžijav pomaranče, v pomaranči je zdravje in solnce,« pravi Anglež. A tudi koža je koristna. Sok kože je baza za marsikak parfüm in neokusnim zdravilom privedajo sok pomarančne lupine, posebno za otroke. Na vsakega Angleža pride 70 pomaranč na leto. Od tega števila jih dobavlja Španija 51, Palestina 7, Južna Afrika 3 in Amerika 1, drugo pa Avstralija.

PREMOZENJA

V BOŽIČNIH RAZGLEDNICAH.

Marsikoga bo presenetilo, če izve, da so bile božične razglednice nekaterih čudakov izdelane z velikanskimi stroški. Neki angleški milijonar je naročil lanj razglednic, samo eno, ki naj bi bila reprodukcija stare umetnine, katero je pa treba šele poiskati. Predstavila naj lepo žensko nenavadnega tipa. Več mesecev so večaki oliskovali stotine umetniških galterij da bi primerno sliko našli. Končno jo je nekdo izsledil pri nekem starinarju v stranski ulici mesta Milana. Slika je bila draga in prenesli so jo na Angleško, reproducirali ter pritrdili na papir, ki je bil nalašč za to prirejen in na roko izdelan. Besedilo pozdrava je iz čistega zlata. Lahko si je misliti, kako dragocena je bila ta razglednica, a poročilo pravi, da je bil milijonar prav zadovoljen z njo, še bolj pa njegova izvoljenka, ki jo je prejela za božič. — Neki premožni Spanec, vnuk katoličan, je tudi nekoč naročil eno samo božično razglednico. Na najfinejši satin je dal reproducirati sliko Madone z Detetom. Krono Marije so izdelali iz zlata ter jo posejali z dijamanti, rubini in safiri. To je bila najlepša božična razglednica, kar jih je bilo kdajkoli izdelanih. — Angleški poveljnik v Indiji, Sir Rawlinson, je nekoč narisal umetniško božično razglednico, na kateri so bili reproducirani najpomembnejši boji v ondodnih krajih ter življenje v džunglah. Vrednost teh miniaturnih slik je vsakogar visoka. — Neki atriški poglavar je naročil v Londonu 100 božičnih razglednic, na katerih naj bi bile naslikane »kristanke v nočnih oblačilih«. S tem je razumel razglednice, na katerih so slikani v bele halje odeli angeli. — Šef največje angleške tvornice razglednic, Rafael Tuck, pripoveduje v angleškem listu o nekem smešnem dogodku. Prišel je v trgovino kitajski mandarin ter z vso resnostjo izbral božične razglednice, a pri tem jih držal — narobe, to se pravi na glavo postavljen, in kot take jih je tudi vzel, ker so mu v tem položaju najbolj ugaale. Etiketa napram tako visokemu gospodu je bila prodajalcu, da bi ga bil opomnil na zmoto. — Angleži trdijo, da ni nikjer na svetu o božiču tako razglednic v prometu kot na Angleškem.

MESTO MEGLE IN SAJ.

Na podstrežju visoke hiše na Victoria cesti v Londonu se nahaja sobica, v kateri dr. Owens, profesor »megle«, opazuje in beleži vse posebnosti megle in dima nad največjim mestom na svetu, Londonom. Stotine toz saj visi nad mestom ob megli. Kadar je megla 300 do 400 čevljev visoka, takrat je nad Londonom 200 do 250 ton saj. In vsa ta teža se proizvaja v treh do štirih jutranjih urah, ko se prižiga na stotine ognjev. Dasi veter največ tega dima odnese, vendar se mnogo tega vsede na hiše in ceste. London pokuri 17 milijonov ton premoga na leto. Najboljši ventilator za ta dim in saje je veter. Mnogo pa je od-

Charlotta v mladih letih.

Charlotta na mrtvaškem odru.

Zanimivosti

ZGODOVINA PRSTANA.

Kje neki je domovina prstana? Mnogi raziskovalci kažejo na Indijo, a zopet drugi pravijo, da so bili stari Rimljani, ki so prvi nosili prstane. In res so Rimljani nosili prstane na prstancu kakor dandanašnje čase pr. nas. Seveda pa so v onih časih smatrali žensko osebo, ki je imela obroček na prstu, kot podložno možu, medtem ko je dandanes enakopravna. — V starih grobovih so se našli prstani, na katerih so bili vrezani ključji kot znak, da je ključ simbol dolžnosti gospodinje. Prstani mož pa so bili navadno brez okraska. — V srednjem veku so bili mnenja, da od prstana leve roke vodi žila k srcu in radi tega posebno vpliva na človeka, ki nosi prstan na tem prstu. — Tudi dandanes se suče pismo pra neverja okoli prstana. Kot zelo slabo znamenje se smatra, ako prstan med poročnim obredom pade na tla. Posebno v Rusiji igra prstan veliko vlogo. Pri ženitovanju ponudi nevesta ženinu kozarec vina, na dnu poročni prstan. Ta naj bi moža vedno varoval pred nezvestobo. — Oblika prstana se je večkrat menjala. V muzejih najdemo krasne umetnine z različnimi izreki, cveticami in ornamentami. Tudi v srednjem veku najdemo že v prstane vdolane bisere in drage kamne. Pozneje pa je bil slošno znan prstan, kakršen je še dandanes. Med vojno so poročne prstane mnogi zamenjali z železnimi, a danes so ti že skoro popolnoma izginili.

POZABLJENI IZUM.

Zgodovina naše tehnike pozna več važnih in za vselej izgubljenih izumov. Leta 1895 je n. pr. ponudil neki Sowbridge angleški vladi novo eksplozivno snov, katere moč je prese-

gala vsako dozdaj znano raztreljivo. Strokovenjaki so potrdili velik pomen novega izuma. Toda nekega dne je zletel Sobridgeov laboratorij z njim vred v zrak, in skrivnost je ostala neznanca. Nenadna smrt nekega Amerikanca je preprečila izdelovanje umetne slonovine. Ostali so vzroci, a nihče jih ne zna ponarediti. Ravnotako je odnesel v gomilo leta 1860 Italijan Taranti skrivnost vlivanja velikih poslikanih plošč, katera bi zelo pocenila izdelovanje cerkvenih in drugih oken. Amerikaneec Adams je umil umetno jeklo, ki je bilo dvakrat cenejše od pravega. Vstvaril se je novi trust za izkoriščanje izuma, toda Adams je ne pričakovano znoel in njegov izum je ostal izgubljen za človeštvo.

NAVADI SE RABITI OBE ROKI!

Dognano je, da je od vsakih sto novorojenčkov sedemnajst takih, ki so desnični, trije levični, a vseh ostalih osemdeset odstotkov lahko rabi obe roki z enako spretnostjo. Toda, ker otroke tako učimo, rabijo, ko so dosegli starost treh let, izključno le desnico. Pa to ni prav. Pravijo, da je okoli štiristo raznih del, pri katerih lahko rabimo obe roki, zato je velikega pomena, če se človek privadi rabiti obe roki z enako spretnostjo. Sir James Barie se je, ko mu je desna okromela, navadil pisati z levico. Ko je Sir Baden-Powell nčil desnico v zanjki, ker ga je pes popadel za roko, ni niti en dan prenehal s pisanjem in risanjem, ker je bil že od nekdaj vajen rabiti obe roki enako izurjeno. Veliki slikar živali Landseer je lahko slikal dve sliki hkratu. Tudi slavni Leonardo da Vinci je imel to zmožnost, ravno tako slavni portretist Holbein. Toda to bi bilo končno že razumljivo. Bolj

čudno se sliši, da je znani kirurg Simeon Snell lahko operiral z obema rokama hkratu in z enako spretnostjo. Tudi Sir Oliver Lodge je eden izmed onih, ki obe roki lahko rabi za isto opravilo. Mnogo, da premmogo je bilo v svetovni vojni peškovodanih na desnici, tako da so se nužno morali priučiti rabiti desnico, ako so hoteli vsaj še nekoliko kruha prislužiti sebi in rodbini. Tudi prevajalec tega angleškega članka je bil v svetovni vojni močno ranjen v desnico in ko se je vrnil z bojišča, se je že v bolnici privadil, da je pisal z levico in sicer čez nekaj časa nič dosti slabše kot prej z desnico.

O POMARANČAH.

Marsikdo ne ve, da sta bili prvotno znani samo dve vrsti oranž, namreč sladka in grenka. Dandanes pa jih poznajo osemdeset vrst, od male tangerske pa do velikanske iz Jaffe. Nekatere sadeži izmed zadnjih so veliki kot melne, za katere pa v Londonu ne marajo dosti, so pa tembolj priljubljene v Glasgowu na Škotskem. Ker je bilo letos v Jaffi nad 300 milijonov oranž, je Glasgow dobro založen z njimi. — Domovina oranž je Indija. V Afriko in južno Evropo je zašla skozi zahodno Azijo po Arabcih. V šestnajstem stoletju je bila italijanska oranža že splošno udomačena. So cranjina drevesa, ki so 400 let stara. To je seveda izjema, vendar pa ni nobena redkost, da drevesa, stara nad 100 let, še rde. Povprečno pa so najboljše ona med 50—80 letom. Ako je dobra letina, rodi drevo 400—1000 oranž, a dobijo se tudi, ki dajo 1500 ali celo še več sadežev.

Ime oranža ima kaj čuden izvor. V sanskritu se imenuje »naranga«, Arabci so to spremenili v »arandje«, Italijani v »arandje« in Provençaleci v »orange«. Mi pa pravimo navadno »pomaranče«. — V dobro zemljo vsa-

